

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Навчально-науковий інститут мистецтв

Кафедра виконавського мистецтва

**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ОСНОВИ НАУКОВО-ДОСЛІДНОЇ РОБОТИ**

Освітньо-професійна програма «Сольний спів»
першого рівня вищої освіти

за спеціальністю 025 Музичне мистецтво

галузі знань 02 Культура і мистецтво

Кваліфікація: Бакалавр музичного мистецтва

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від 31 серпня 2021р.

м. Івано-Франківськ, 2021

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація до курсу
3. Мета та цілі курсу
4. Результати навчання (компетентності)
5. Організація навчання курсу
6. Система оцінювання курсу
7. Політика курсу
8. Рекомендована література

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Основи науково-дослідної роботи
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський) рівень
Викладач (-і)	Таран І. М. , кандидат педагогічних наук, доцент кафедри методики музичного виховання та диригування
Контактний телефон викладача	Таран І. М. (0342) 523429 Моб. тел. 0504334861
Е-mail викладача	iryna.taran@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очна, заочна
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС, 90 годин
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/
Консультації	Консультації проводяться відповідно до графіку занять зі студентами, розміщеному на інформаційному стенді та сайті кафедри. Також доступні усі можливі консультації шляхом онлайн та офлайн.
2. Анотація до курсу	
<p>Навчальна дисципліна «Основи науково-дослідної роботи» призначена для вивчення студентами денної та заочної форм навчання Навчально-наукового інституту мистецтв Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника та є необхідним компонентом загальнотеоретичної та професійної підготовки музикантів.</p> <p>Зміст дисципліни полягає у забезпеченні мобільності студентів у процесі навчання та гнучкості в системі підготовки фахівців для їх адаптації до швидкозмінних вимог українського та міжнародного ринків праці; наданні можливості навчання за індивідуальною варіативною частиною освітньо-професійної програми, сформованої на вимогу часу й побажаннями слухача. Особливого значення набуває інтенсивна підготовка студентів музичних спеціальностей, які бажають поглиблено займатися науковою діяльністю й тому особливо потребують знань з методології, організації та технології наукового дослідження.</p> <p>У зв'язку з потребою диференціації індивідуальних наукових досліджень теоретичний виклад матеріалу необхідно якомога більше ілюструвати прикладами з конкретних наукових досліджень (мистецтвознавчих, музикознавчих, музично-педагогічних, фольклорних тощо), а практичні заняття доповнювати обговоренням самостійних завдань. Ця діяльність буде ефективною, якщо завдання не будуть дублюватись, що дасть можливість кожному студенту самостійно набувати знань, умінь та навиків науково-дослідницької діяльності.</p> <p>Завдання дисципліни полягають у: 1) вивченні теоретичних основ методології та організації науково-дослідної роботи; 2) розвитку нахилів до пошукової, дослідницької, творчої діяльності; 3) формуванні вмінь і навичок застосування методів наукового дослідження у процесі розв'язання практичних завдань; 4) поєднанні навчального процесу з науковими пошуками; 5) формуванні вмінь і навичок виконувати наукові дослідження та приймати обґрунтовано-аналітичні рішення. Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні: знати: основні положення щодо написання наукової роботи; класифікацію наукових досліджень; загальні положення щодо академічної доброчесності; характеристику принципів наукового дослідження; перебіг підготовки та організацію наукового дослідження; основні засади експерименту, наукового спостереження, анкетування, опитування, тестування тощо; літературні та графічні вимоги щодо</p>	

написання наукової роботи; **вміти:** кваліфіковано пояснити роль і завдання проведення наукової роботи; вільно оперувати термінологією спеціальної наукової літератури; вирішувати поставлені наукові завдання шляхом постійного самовдосконалення пошукового досвіду у поєднанні з систематичними заняттями практичного характеру; провести обробку, узагальнення та аналіз емпіричних матеріалів, їх співставлення з теоретичними положеннями наукової роботи; об'єктивно оцінити написану бакалаврську роботу щодо дотримання норм та правил академічної доброчесності.

3. Мета та цілі курсу

Мета викладання дисципліни «Основи науково-дослідної роботи» полягає у набутті студентами музичних спеціальностей знань про основні засади написання наукового дослідження; формуванні навиків майбутньої наукової діяльності; нагромадженні відомостей щодо комплексності проведення інформаційно-пошукової роботи, як дієвого виховного фактору у підготовці різносторонньо-розвинутої особистості музиканта-науковця.

Навчальна дисципліна «Основи науково-дослідної роботи» пов'язана з рядом дисциплін психолого-педагогічного, фундаментального та професійно-орієнтованого циклу навчального плану, а саме: музичною педагогікою, музичною психологією, історією та теорією музики, основами вокально-практичного виконавства тощо.

Досягнення мети передбачає опанування майбутніми музикантами змісту курсу, що виявляється у: стійкій мотивації культурного зростання засобами професії і усталеному професійному інтересі до безперервного оновлення індивідуально-професійного ресурсу; знаннях основних теорій розвитку людини засобами музичного мистецтва і розуміння їх основ для забезпечення оригінального використання ідей, а також проведення наукових досліджень; здатності до системної апперцепції й інтеграції галузевого знання та подолання суперечностей його об'єктивації у виконавській реальності; здатності й уміннях використовувати знання для вирішення проблем особистісного взаєморозвитку себе й іншого у новому середовищі і відповідних контекстах художнього розвитку людини; уміннях зрозумілого донесення власної професійної позиції до фахівців і нефахівців у музично-педагогічній галузі; навичках самостійно продовжувати навчання.

Успішність досягнення поставленої мети залежить від досягнення таких **цілей:** формування умінь самоорганізації творчого потенціалу відповідно до потреб професійної реальності та соціокультурних вимог її вдосконалення; формування професійного менталітету науково-педагогічного працівника музично-педагогічної й мистецької галузей; формування соціально-професійних і міждисциплінарних компетенцій; формування музично-педагогічного професіоналізму музиканта-виконавця; розвиток здатності до інтелектуальної автономності та дотримання норм і правил академічної доброчесності.

4. Результати навчання (компетентності)

У результаті вивчення дисципліни «Основи науково-дослідної роботи» у студентів мають бути сформовані такі загальні та фахові **компетентності:**

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК3 Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу;

ЗК4 Здатність до розв'язання проблем;

ЗК5 Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел;

ЗК6 Здатність до міжособистісної взаємодії;

ЗК7 Здатність до критики та самокритики;

ЗК8 Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях;

ЗК10 Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями;

ЗК12 Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт;

ЗК13 Здатність працювати самостійно, виявляти ініціативу та лідерські якості;
 ЗК14 Здатність до використання інформаційних і комунікаційних технологій;
 ЗК15 Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

Фахові компетентності (ФК)

ФК4 Здатність усвідомлювати взаємозв'язки та взаємозалежності між теорією та практикою музичного мистецтва;
 ФК5 Здатність використовувати знання про основні закономірності й сучасні досягнення у теорії, історії та методології музичного мистецтва;
 ФК7 Здатність володіти науково-аналітичним апаратом та використовувати професійні знання у практичній діяльності;
 ФК10 Здатність застосовувати базові знання провідних музично-теоретичних систем та концепцій;
 ФК11 Здатність оперувати професійною термінологією;
 ФК12 Здатність збирати, аналізувати, синтезувати художню інформацію та застосовувати її в процесі практичної діяльності;
 ФК13 Здатність використовувати широкий спектр міждисциплінарних зв'язків;
 ФК17 Здатність застосовувати традиційні і альтернативні інноваційні технології виконавської та педагогічної діяльності;
 ФК18 Здатність свідомо поєднувати інновації з усталеними вітчизняними та світовими традиціями у виконавстві, музикознавстві та музичній педагогіці.

Програмні результати навчання

ПРН4: аналізувати музичні твори з виокремленням їх належності до певної доби, стилю, жанру, особливостей драматургії, форми та художнього змісту;
 ПРН6: демонструвати спроможність до самостійного дослідження наукової проблеми в галузі музичного мистецтва та написання роботи відповідно до вимог, готовність дискутувати і аргументувати власну позицію;
 ПРН7: володіти методами опрацювання музикознавчої літератури, узагальнення та аналізу музичного матеріалу, принципами формування наукової теми та розуміння подальших перспектив розвитку даної проблематики в різних дослідницьких жанрах;
 ПРН8: демонструвати володіння музично-аналітичними навичками в процесі створення виконавських, музикознавчих та педагогічних інтерпретацій.

5. Організація навчання курсу

Обсяг курсу

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	20
семінарські заняття	10
самостійна робота	60

Ознаки курсу

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний/ вибірковий
VII	025 Музичне мистецтво	IV курс першого (бакалаврського) рівня	Нормативний

Тематика курсу

Тема, план	Форма заняття	Література	Завдання, год.	Вага оцінки	Термін виконання
------------	------------------	------------	-------------------	-------------	---------------------

Змістовий модуль 1. «Підготовка та організація наукового дослідження»					
Роль і завдання наукових досліджень. Класифікація наукових досліджень	л., сем.	1-44 з переліку рекомендованої літератури	2 год. л., 2 год. сем. зан., 6 год. сам. роб.	Згідно системи оцінювання курсу	згідно робочої програми навчальної дисципліни
Академічна доброчесність. Принципи наукового дослідження, їх характеристика	л., сем.	1-44 з переліку рекомендованої літератури	2 год. л., 2 год. сем. зан., 6 год. сам. роб.	Згідно системи оцінювання курсу	згідно робочої програми навчальної дисципліни
Підготовка та організація наукового дослідження	л.	1-44 з переліку рекомендованої літератури	2 год. л., 6 год. сам. роб.	Згідно системи оцінювання курсу	згідно робочої програми навчальної дисципліни
Загальні вимоги до змісту наукового дослідження	л., сем.	1-44 з переліку рекомендованої літератури	2 год. л., 2 год. сем. зан., 6 год. сам. роб.	Згідно системи оцінювання курсу	згідно робочої програми навчальної дисципліни
Етапність написання наукової роботи	л., сем.	1-44 з переліку рекомендованої літератури	2 год. л., 2 год. сем., 6 год. сам. роб.	Згідно системи оцінювання курсу	згідно робочої програми навчальної дисципліни
Змістовий модуль 2. «Оформлення результатів наукового дослідження»					
Процес дослідження. Організація роботи з науковою літературою.	л.	1-44 з переліку рекомендованої літератури	2 год. л., 6 год. сам. роб.	Згідно системи оцінювання курсу	згідно робочої програми навчальної дисципліни
Науковий експеримент. Наукове спостереження	л.	1-44 з переліку рекомендованої літератури	2 год. л., 6 год. сам. роб.	Згідно системи оцінювання курсу	згідно робочої програми навчальної дисципліни
Анкетування. Опитування. Тестування.	л.	1-44 з переліку рекомендованої літератури	2 год. л., 6 год. сам. роб.	Згідно системи оцінювання курсу	згідно робочої програми навчальної дисципліни
Літературне та графічне оформлення наукового дослідження.	л., сем.	1-44 з переліку рекомендованої літератури	2 год. л., 2 год. сем. зан., 6 год. сам. роб.	Згідно системи оцінювання курсу	згідно робочої програми навчальної дисципліни

Бібліографія. Додатки.					
Роль та функції наукового керівництва перебігом дослідження.	л.	1-44 з переліку рекомендованої літератури	2 год. л., 6 год. сам. роб.	Згідно системи оцінювання курсу	згідно робочої програми навчальної дисципліни
6. Система оцінювання курсу					
Загальна система оцінювання курсу	<p>Загальна система оцінювання курсу є уніфікованою та здійснюється відповідно до Положення про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника та Порядку організації та проведення оцінювання успішності студентів.</p> <p>Поточний контроль та оцінювання проводиться викладачами безпосередньо на лекційних та практичних заняттях усіх видів (онлайн та офлайн).</p> <p>Періодичний та семестровий контроль проводиться з метою визначення успішності розвитку студентів та засвоєння ними навчальної програми на певному етапі навчання.</p> <p>Форма контролю: VII семестр: екзамен.</p> <p>Оцінювання курсу здійснюється з урахуванням усіх видів навчальної роботи за стобальною шкалою і переводиться у національну шкалу та шкалу ЄКТС.</p>				
Вимоги до письмової роботи	<p>Вивчення дисципліни охоплює індивідуальні письмові завдання із написання наукового реферату, що оцінюються відповідно до Методичних рекомендацій та положення про організацію самостійної роботи студентів та магістрантів кафедри методики музичного виховання та диригування спеціальностей 014.13 Середня освіта (Музичне мистецтво), 025 Музичне мистецтво.</p> <p>В обов'язковому порядку науковий реферат має містити самостійно розроблений план наукового дослідження. Також мають бути наявні титульний аркуш, вступ, розділи згідно плану, висновки та список використаних джерел (мінімальна кількість використаних джерел у рефераті – 15). При написанні наукового реферату студенти повинні дотримуватись принципів академічної доброчесності.</p>				
Семінарські заняття	<p>Під час семінарських занять здійснюється поточний контроль, основне завдання якого – перевірка рівня підготовки студентів до виконання конкретної роботи. Основними формами контролю на семінарських заняттях є тестування, виконання студентами контрольних та індивідуальних завдань.</p>				
Умови допуску до підсумкового контролю	<p>Порядок та організація контролю знань студентів, зокрема, умови допуску до підсумкового контролю визначаються відповідно до Положення про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в Прикарпатському</p>				

	національному університеті імені Василя Стефаника, Порядку організації та проведення оцінювання успішності студентів, Методичних рекомендацій та положення про організацію самостійної роботи студентів кафедри методики музичного виховання та диригування спеціальностей 014.13 Середня освіта (Музичне мистецтво), 025 Музичне мистецтво
--	---

7. Політика курсу

Курс розроблено з огляду на Національну рамку кваліфікацій для кваліфікаційного рівня «бакалавр», програмні вимоги навчальної дисципліни спрямовані на досягнення шостого (6) рівня Національної рамки кваліфікацій (Постанова Кабінету Міністрів України від 25 червня 2020 року № 519 [«Про внесення змін у додаток до постанови Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 р. № 1341»](#)).

Курс є органічною частиною освітньої програми і відповідає її логіці і вимогам. Відповідно всі документи, розроблені для даної освітньої програми щодо оцінювання, результатів навчання тощо є чинними при вивченні навчальної дисципліни.

Політика курсу спрямована на набуття студентами компетентностей, необхідних для подальшої професійної діяльності.

Письмові роботи. Планується виконання студентами обов'язкових та додаткових письмових робіт: обов'язкової письмової контрольної роботи, письмових тестових завдань за темами, винесеними на самостійне опрацювання. У результаті виконання всіх видів робіт (онлайн та офлайн) студент повинен вільно володіти процесами синтезу, узагальнення, систематизації наукового матеріалу та вміти використовувати наукові знання в організації і проведенні наукових досліджень у професійній музично-педагогічній сфері, дотримуватись принципів академічної доброчесності.

У взаємовідносинах викладач та студенти керуються загальними морально-етичними принципами та правилами поведінки відповідно до Кодексу честі Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, ухваленого Конференцією трудового колективу Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника 29 грудня 2015 року зі змінами 29 листопада 2017 року.

У результаті вивчення курсу студенти повинні:

знати: основні положення щодо написання наукової роботи; класифікацію наукових досліджень; загальні положення щодо академічної доброчесності; характеристику принципів наукового дослідження; перебіг підготовки та організацію наукового дослідження; основні засади експерименту, наукового спостереження, анкетування, опитування, тестування тощо; літературні та графічні вимоги щодо написання наукової роботи;

вміти: кваліфіковано пояснити роль і завдання проведення наукової роботи; вільно оперувати термінологією спеціальної наукової літератури; вирішувати поставлені наукові завдання шляхом постійного самовдосконалення пошукового досвіду у поєднанні з систематичними заняттями практичного характеру; провести обробку, узагальнення та аналіз емпіричних матеріалів, їх співставлення з теоретичними положеннями наукової роботи; об'єктивно оцінити написану наукову роботу.

Академічна доброчесність: Очікується, що студенти будуть дотримуватись принципів академічної доброчесності, усвідомлюючи наслідки її порушення, що визначається Положенням про запобігання та виявлення плагіату у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника <https://pnu.edu.ua/положення-про-запобігання-плагіату/>.

Відвідування занять. Відвідання занять є важливою складовою навчання. Очікується, що всі студенти відвідають лекційні, семінарські та практичні заняття курсу (онлайн та офлайн). Пропуски семінарських занять відпрацьовуються в обов'язковому порядку.

8. Рекомендована література

1. Антонюк В. С., Полонський Л. Г., Аверченко В. І., Малахов Ю. А. Методологія наукових досліджень: навч. посіб. К.: НТУУ «КПІ», 2015. 276 с.
2. Бабанський Ю. К. Проблемы повышения эффективности педагогических исследований. М.: Педагогика, 1982. 191 с.
3. Важинський С. Е. Методика та організація наукових досліджень: навч. посіб. Суми: Вид-во СумДПУ ім. А. С. Макаренка, 2016. 257 с.
4. Вернигора Н. М. Написання сучасної наукової статті: метод. рек. К.: Білий Тигр, 2015. 27 с.
5. Глинський Я. М. Інформатика. Практикум з інформаційних технологій. Львів: Підручники і посібники, 2014. 304 с.
6. Глушик С. В., Дияк О. В., Шевчук О. В. Сучасні ділові папери: навч. посіб. К.: Літера ЛТД, 2013. 416 с.
7. Дикий Н. А., Халатов А. А. Основы научных исследований. К.: Вища школа, 1985. 208 с.
8. Єріна А. М. Методологія наукових досліджень. К.: Центр навчальної літератури, 2004. 212 с.
9. Каламбет С. В., Іванов С. В., Півняк Ю. В. Методологія наукових досліджень. Дніпропетровськ: Герда, 2015. 190 с.
10. Кандидатська дисертація : методика написання і захисту : Посібник для аспірантів і здобувачів наукового ступеня. К.: Вид-во Європ. ун-ту, 2006. 138 с.
11. Корягін М. В., Чік В. Ю. Основы научных исследований. 2-ге вид. К.: Алерта, 2019. 492 с.
12. Лудченко А. А. Основы научных исследований. К.: Знання, 2000. 114 с.
13. Методика та організація наукових досліджень: навч. посіб. За ред. О. П. Кириленка. Тернопіль: Екон. думка, 2012. 195 с.
14. Методологія та організація наукових досліджень: навч. посіб. За ред. І. С. Добронравової. К. : Київ. Нац. у-тет. ім. Т. Шевченка, 2018. 606 с.
15. Методика навчання і наукових досліджень у вищій школі : навч. посіб. для студ., магістрів, асп. і викл. вищ. навч. закл. Ред. С. У. Гончаренко, П. М. Олійник. К. : Вища школа, 2003. 324 с.
16. Дідора В. Г., Смаглій О. Ф., Ермантраут Е.Р., Гудзь В.П. Методика наукових досліджень: навч. посібник. Рек. МОН. К. : ЦУЛ, 2013. 264 с.
17. Ніколаєва Л. М. Основы научно-исследовательской работы Львів: Сполом, 2003. 172 с.
18. Новосолов, О. В. Методологія та організація наукових досліджень: навч.-метод. посібник. Івано-Франківськ: Видавець Кушнір Г., 2017. 100 с.
19. Основы научных исследований: навч.-метод. посібник для студ. ф-ту культури та мистецтв. Ред Р. Крохмальний та ін. Львів : ЛНУ, 2013. 310 с.
20. Основы научных исследований: Програма спеціального курсу для музичних факультетів університетів. Упор. І. М. Таран, Ю. Є. Юцевич. Івано-Франківськ : ВС ВО, 1995. 15 с.
21. Кириленко О. П., Письменний В. В. Основы научных исследований у схемах та таблицях: навч. посіб. Т. : ТНЕУ, 2013. 227 с.
22. Кравець Н. П. Основы научных исследований : навч. посіб. К.: Видавництво НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2009. 77 с.
23. Партико З. В. Основы научных исследований: підготовка дисертації: навч. посіб. Запоріжжя : КПУ, 2015. 235 с.
24. Пілюшенко В. Л., Шкрабак І. В. Наукове дослідження : організація, методологія, інформаційне забезпечення. К.: Лібра, 2004. 344 с.
25. Подготовка к изданию учебной, научной и справочной литературы : пособие для автора, рецензента, редактора и корректора. Сост. О. А. Добровольский, М. С. Хайнацкий. К.: Вища школа, 1990. 84 с.

26. Полонский В. М. Оценка качества научно-педагогических исследований. 2-е изд. М.: ООО «Научно-издательский центр ИНФРА-М», 2019. 220 с.
27. Попов В. Н., Бланк И. А., Иваницкий В. И. Основы научных исследований. К.: Вища школа, 1982. 200 с.
28. Ростовський В. С. Основи наукових досліджень та технічної творчості. К.: ЦУЛ, 2009. 96 с.
29. Свердан М. М., Свердан М. Р. Основи наукових досліджень. Чернівці: Рута, 2006. 352 с.
30. Скаткин М. Н. Методология и методика педагогических исследований. М.: Педагогика, 1986. 151 с.
31. Соболев Х. С., Петровська Н. І., Гуняк О. М. Методологія і принципи наукових досліджень: навч. посіб. Львів: Вид-во Львів. політехніки, 2018. 87 с.
32. Соловйов С. М. Основи наукових досліджень. К.: ЦУЛ, 2007. 176 с.
33. Стеченко Д. М., Чмир О. С. Методологія наукових досліджень. К.: Знання, 2007. 317 с.
34. Сукач М. К. Основи наукових досліджень : навч. посіб. для студ. ВНЗ. К.: Леся, 2014. 211 с.
35. Таран І. М. Конспект лекцій з навчальної дисципліни «Основи науково-дослідної роботи» для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня спеціальності 014.13 Середня освіта (Музичне мистецтво) галузі знань 01 Освіта/Педагогіка; спеціальності 025 Музичне мистецтво галузі знань 02 Культура і мистецтво Івано-Франківськ : В-во ПП Голіней О.М., 2019. 75 с.
36. Таран І. М. Методичні рекомендації для організації самостійної роботи студентів з дисципліни «Основи науково-дослідної роботи» освітнього рівня «бакалавр»: галузь знань 01 Освіта/Педагогіка, освітня програма Середня освіта (Музичне мистецтво), спеціальність 014 Середня освіта (Музичне мистецтво), спеціалізація 014.13 Середня освіта (Музичне мистецтво); галузь знань 02 Культура і мистецтво, освітня програма Музичне мистецтво, спеціальність 025 Музичне мистецтво, спеціалізація Музичне мистецтво». Івано-Франківськ, 2018. 39 с.
37. Філіпенко А. С. Основи наукових досліджень: конспект лекцій. К.: Академвидав, 2005. 208 с.
38. Фурман А. В. Ідея і зміст професійного методологування: монографія. Тернопіль: ТНЕУ, 2016. 377 с.
39. Цехмістрова Г. С. Основи наукових досліджень. К. : Слово, 2004. 240 с.
40. Цехмістрова, Г. С. Методологія та організація наукових досліджень: навч. посібник. 2-е вид., доп. Рек. МОН. К. : ВД «Слово», 2012. 352 с.
41. Чепіль, М. Основи наукових досліджень: метод. матеріали до семін. занять. Дрогобич : ДДПУ, 2011. 106 с.
42. Чорненький Я. Я., Чорненька Н. В., Рибак С. Б. Основи наукових досліджень. Організація самостійної та наукової роботи студентів. К.: Професіонал, 2006. 208 с.
43. Ченишова Є. Р. Основи наукознавства (дорожня карта наукового керівника): наук.-метод. посіб. Луцьк: Вежа-Друк, 2015. 254 с.
44. Шейко В. М., Кушнарєнко Н. М. Організація та методика науково-дослідницької діяльності: підруч. для студ. вищ. навч. закл. 7-ме вид.. К.: Знання, 2011. 310 с.

Інформаційні ресурси

1. <http://www.mosconsv.ru/ru/mprogramm.aspx?id=129456>
2. <http://politics.ellib.org.ua/pages-cat-42.html>
3. <http://www.twirpx.com/file/136703/>
4. <http://www.knigafund.ru/books/55412>
5. <http://www.info-library.com.ua/books-book-96.html>
6. <http://dls.ksu.kherson.ua/dls/Library/Catalog.aspx?section=4f9545ce-6bc5-449c-8bec-a95b1b1d532f>
7. <http://www.essuir.sumdu.edu.ua>

Викладач _____ **І.М.ТАРАН**